

Kommunens Finansregler

Dokumenttyp: Regler

Antaget av: Kommunstyrelsen 2017-04-18, § 188

Senast reviderat: Kommunstyrelsen 2024-05-21, § 139

Giltighetstid: Tillsvidare

Linköping

Diarienummer: 2024–455

Dokumentansvarig: Kommundirektör

Adresserat till: Samtliga nämnder och förvaltningar

Relaterade styrdokument: Kommunkoncernens gemensamma Finanspolicy, Borgenspolicy, Riskinstruktion samt kommunens egen riskinstruktion, Riskinstruktion och Placeringsriktlinjer och Policy för elhandel

Innehåll

1	FINANSREGLERNAS STRUKTUR OCH SYFTE	7
1.1	Struktur.....	7
1.2	Syfte	7
1.3	Omfattning och begränsningar.....	7
1.4	Samverkan och samordning med koncernbolagen	8
1.5	Finansiella investeringar i långsiktigt hållbara verksamheter.....	8
	Linköpings kommuns hållbarhetskriterier vid placering av finansiella tillgångar.....	8
	Gröna obligationer	9
	Definitioner	9
	Kontroversiella vapen	9
	Fossila bränslen.....	10
	Tobaksproduktion	10
	Alkohol.....	10
	Pornografi	10
	Kommersiell spelverksamhet (gambling).....	10
	Grön obligation	10
2.	UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING.....	10
2.1	Syfte och mål med upplåning och skuldförvaltningen	10
2.2	Riktlinjer för skuldförvaltningen	11
2.3	Låneportföljens förfallostruktur.....	11
2.4	Lånelimit.....	11
2.5	Begränsningar	12
2.6	Utlåning och borgen till helägda bolag	12
2.6.1	Allmänt.....	12
2.6.2	Riktlinjer	12
2.6.3	Avgifter för utlåning och borgen.....	12
3.	PLACERING	13
3.1	Inledning.....	13
3.2	Överskottlikviditet	13
3.3	Tillåtna instrument och motparter	13
3.4	Placeringsportföljer.....	13

3.5	Jämförelseportföljer	13
3.6	Målsättningar	14
3.7	Placering av likviditet på Koncernvalutakonto	14
4.	VALUTAHANTERING OCH VALUTARISKHANTERING	14
4.1	Inledning.....	14
4.2	Målsättning	15
4.3	Regler för riskmått	15
4.4	Valutarisklimit	15
4.5	Regler för valutarisksäkring	15
4.6	Valutariskmätning	15
5	RÄNTERISKHANTERING	15
5.1	Inledning.....	15
5.2	Regler för riskmått m m	15
5.3	Riskmandat	16
6	RAPPORTERING	16
6.1	Inledning.....	16
6.2	Syfte	16
6.3	Rapportering från bolagen till kommunen	16
6.4	Finansrapport	17
6.5	Rapporter	17
7	Organisation och Administrativa regler.....	17
7.1	Finansförvaltningens organisation	17
7.2	Ansvarsfördelning.....	19
7.3	Finansförvaltningens verksamhet	20
7.4	Operativa risker	21
7.5	Intern kontroll.....	22
7.6	Fullmakter.....	22
7.7	Dokumentation	22
7.8	Underskrifter	22
7.9	Betalningsrutiner.....	23
7.10	Värdepapperstransaktioner.....	23
	Bilaga 1. Normportfölj räntebindning (skuldhantering)	24

Diarienummer	Ändring
KF 2017-04-25	Grunddokument fastställt
KS 2021-01-16	1.3 Omfattning och begränsningar. Förmedlade lån och förmedlade lånelöften tillagt. Sid 3
	2.6 Förmedlade lån och förmedlade lånelöften
	3.4 Placeringsportföljer. Likviditetsportfölj (Övriga obligationsplaceringar) struken, föreslås sammanslås med den Långsiktiga placeringsportföljen
	7.1/7.2 Uppdatering av organisationsstruktur och ansvarsfördelning så att beskrivningen överensstämmer med aktuell organisationsstruktur.
KS 2024-05-21	<p>1.3 Borttag ev. skuldhantering</p> <p>1.4 Samverkansgrupper</p> <p>1.5 Ändring av typ av placering samt borttag av direktplacerade aktier. Nya skrivningar gällande hållbara placeringar.</p> <p>2.1 Då Linköpings kommun agerar internbank för bolagen förtydligas detta.</p> <p>2.3 Förtydligande av låneportföljens förfallostruktur</p> <p>2.6 Nytt stycke kring utlåning till dotterbolagen i och med införande av internbank</p> <p>3.4 Borttag av Likviditetsportfölj som ej finns längre</p> <p>3.5 Nya jämförelseindex</p> <p>5.1 Ränterisk hanteras inom skuldsidan, ej kommunens placeringar</p> <p>5.3 Ny text för ränteriskhantering inom skuldsidan</p> <p>6.5 Delegationsrapport för utförda affärer läggs som bilaga till den månatliga Finansrapporten</p> <p>7.1 Ny enhet inom Ekonomistaben. Internkontrollens uppgifter förtydligas. Löpande kontroll görs av Back-office och ej via internkontroll.</p> <p>7.2 Interkontrollens funktion slås ihop med controller inom ekonomi och finans. Finanschefen övertar kontrolluppgifter från Chef ekonomi och finans</p> <p>7.5 Förtydligande kring internkontrollens uppgifter</p> <p>7.9 Fax byts ut mot mail</p> <p>Bilaga 1: Normportfölj för skuldhantering biläggs</p>

1 FINANSREGLERNAS STRUKTUR OCH SYFTE

1.1 Struktur

Kommunkoncernens gemensamma Finanspolicy beslutas av kommunfullmäktige och reglerar såväl koncernbolagens finansförvaltning som kommunens egen finansförvaltning.

Kommunen kan välja att, inom ramen för den gemensamma Finanspolicyn, ytterligare reglera kommunens egen finansförvaltning i egna Finansregler.

Detta dokument beskriver kommunens egna Finansregler.

Kommunens egna Finansregler kompletteras med kommunens placeringsriktlinjer och kommunens egen Riskinstruktion i vilken preciseringar, begränsningar och detaljanvisningar avseende riskmandat anvisas.

1.2 Syfte

Syftet med kommunens egna finansregler är att definiera och fastlägga ramarna och förutsättningarna för den finansiella verksamheten inom Linköpings kommun.

1.3 Omfattning och begränsningar

Reglerna gäller för all den finansförvaltning som Linköpings kommun bedriver och omfattar

- Placering och upplåning på/från bankkonto
- Placering och upplåning i eller med omsättningsbara värdepapper
- Placering i fonder
- Upphandlad diskretionär placerings- eller skuldförvaltning
- Bilateral upplåning och bilateral utlåning
- Valutahantering
- Ränteriskhantering
- Kreditrisker/Motpartsrisker
- Operativa risker

Reglerna kompletteras med en kortfattad beskrivning av finansförvaltningens organisation och beskrivning av mål för verksamheten i kapitel 7. Mål för skuldförvaltning beskrivs i kapitel 2 och mål för placeringsverksamheten preciseras för respektive placeringsportfölj i dokumentet Placeringsriktlinjer.

Därutöver kompletteras finansreglerna med en, av kommunstyrelsen antagen och vid varje tid gällande, riskinstruktion.

Riskinstruktionen anger ramar för de finansiella riskerna som får tas och anger begränsningar i finansverksamheten.

De avsteg från de koncerngemensamma riktlinjerna som sker i dessa, kommunens egna regler och riskinstruktion, får endast ytterligare begränsa risker.

1.4 Samverkan och samordning med koncernbolagen

De kommunala bolagen fattar självständigt beslut om finansiering inom ramen för de koncerngemensamma finansreglerna. Kommunen ska samverka med bolagen i koncerngemensamma finansfrågor i Finansrådet och inom Finansgruppen.

Ekonomidirektören är ordförande i Finansrådet och som fastställer arbetsordningen.

1.5 Finansiella investeringar i långsiktigt hållbara verksamheter

Linköpings kommun ska i finansförvaltningen prioritera investeringar i långsiktigt hållbara verksamheter utan att ge avkall på målet om "god ekonomisk hushållning"

Nedanstående hållbarhetskriterier syftar till att stödja det övergripande målet.

Linköpings kommuns hållbarhetskriterier vid placering av finansiella tillgångar.

Förvaltningen av kommunens finansiella placeringar ska präglas och genomsyras av goda normer och av att särskild hänsyn till miljön och till ett hållbart användande av naturresurser tas med utgångspunkt i kommunens miljöprogram/miljömål.

För aktieplaceringar gäller att kommunens medel ska investeras i fonder vars innehav bedöms vara långsiktigt hållbara avseende ekonomi, miljö och samhälle. Ett hållbart företag ska kunna visa ett ansvarsfullt agerande avseende social och miljömässig hänsyn samt ha god affärsetik.

Kommunen ska investera i fonder vars innehav i företag ska på ett godtagbart sätt följa internationella konventioner och överenskommelser om mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö, mutor och korruption utifrån UN Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och ILO:s kärnkonventioner. För det fall sådana konventioner och överenskommelser i en viss situation inte är tillämpliga, ska investeringen ändå bedömas utifrån de principer som anges däri, varvid även lokala förhållanden kan beaktas.

Kommunen kan investera i bolag där leverantör ser en förändringsvilja och bedömer att bolaget kan komma tillrätta med problemet under en acceptabel tidshorisont. Leverantören behöver kunna uppvisa en process för hur de avgör att det finns en förändringsprocess samt rimlig tidsplan.

Kommunen ska undvika placeringar i bolag som utviner fossila bränslen och söker istället placera i företag som har hållbara lösningar på framtidens klimatutmaningar, exempelvis nya energieffektiva produkter, energieffektiviseringar i befintliga verksamheter och tjänster som leder till minskade utsläpp av koldioxid.

Om det kommer till kommunens kännedom att något sådant företag på ett för kommunen icke godtagbart sätt följer internationella konventioner ska en utvärdering av placeringens lämplighet göras. Baserat på tillgänglig information ska en helhetsbedömning göras av

investeringens lämplighet, varvid bl a kan beaktas vilka åtgärder företaget har vidtagit för att rätta till missförhållandena och företagets agerande i etiska och miljömässiga frågor i övrigt.

- Kommunen ska inte placera i företag som är involverade i produktion, lagring och handel av massförstörelsevapen eller andra kontroversiella vapen.
- Kommunen ska inte placera i företag som utvinner fossila bränslen (olja/kol/gas) då dessa bedöms ha stor negativ klimatpåverkan. Utvinning får inte överstiga 5 procent av bolagets totala omsättning. Kommunen ska inte placera i bolag som har sin huvudsakliga verksamhet inom s k "oilservices" (t ex pipelines) eller i företag som har som sin huvudsakliga verksamhet att producera el genom förbränning av olja eller kol.
- Kommunen ska inte placera i företag som producerar tobak eller pornografi och inte i företag där mer än 5 procent av bolagets totala omsättning utgörs av alkoholproduktion eller kommersiell spelverksamhet (gambling).

Kommunen väljer in bolag som bidrar till att lösa miljö- och klimatutmaningarna och/eller som främjar omställningen till ett socialt hållbart samhälle. En sådan investering kan antingen göras i lösningsbolag vars produkter och tjänster är med och bidrar till lösningar på världens klimat- och hållbarhetsutmaningar eller omställningsbolag som arbetar med att ställa om verksamheten i mer hållbar riktning. Om bolaget klassificeras som omställningsbolag får investeringar ske i bolag med exponering mot fossila bränslen under omställningsperioden.

Kommunen ska utveckla och löpande förbättra uppföljning av placeringarna inte bara med utgångspunkt i finansiella mål utan också med utgångspunkt i instruktionerna ovan.

Instruktioner ovan ska gälla direkta och indirekta investeringar i tillåtna instrument som anges i riskinstruktionen. Vid indirekta investeringar, placeringar i fonder, strukturerade produkter och derivatprodukter gäller att dessa instruktioner så långt det är möjligt tillämpas i så stor del av de underliggande placeringarna som möjligt.

Gröna obligationer

Utöver vad som sägs ovan ska kommunen aktivt arbeta för att öka andelen gröna obligationer i placeringarna. Samtidigt ska ekonomiska avväganden, jämförelse av avkastning, göras när en grön obligationsinvestering ställs mot en konventionell obligationsinvestering som i sig inte strider mot instruktionerna ovan.

Definitioner

Kontroversiella vapen

Med kontroversiella vapen avses här klustervapen, antipersonella landminor och massförstörelsevapen såsom kärnvapen, biologiska och kemiska vapen.

Fossila bränslen

Med fossila bränslen avses kol, olja och gas (inkl oljesand och skiffergas/olja).

Tobaksproduktion

Med produktion av tobaksprodukter menas tillverkning av cigaretter, cigarrer, piptobak, snus, tuggtobak och andra tobaksrelaterade produkter.

Alkohol

Med alkoholproduktion avses produktion av drycker med en högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent.

Pornografi

Pornografi definieras som produktion av bilder eller föreställningar som på ett ohöjtt och utmanande sätt återger sexuella situationer eller händelseförlopp.

Kommersiell spelverksamhet (gambling)

Kommersiell spelverksamhet (gambling) är tillverkning av spelutrustning samt drift och ägande av spelverksamhet, t ex kasinon, vadslagning, kapplöpningsbanor och bingohallar. Detta avser även verksamhet över internet.

Grön obligation

Miljöinvesteringar i energieffektiva nyinvesteringar, energieffektiviseringar, avfallshantering och vattenprojekt.

2. UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING

2.1 Syfte och mål med upplåning och skuldförvaltningen

Syftet med upplåning och skuldförvaltning är att Linköpings kommun ska tillförsäkras tillräcklig tillgång till likvida medel så att verksamheten kan bedrivas utan störning.

All upplåning i Linköpings kommuns namn ska inrymmas inom de av kommunfullmäktige beslutade ramarna. Med upplåning avses alla former av finansiering och kreditlöften.

Målsättningen för upplåningen och skuldförvaltningen är att minimera upplåningskostnaden samt att trygga finansieringen av verksamhet och investeringar på kort och lång sikt.

Inom ramen för dessa finansregler eftersträvas dessutom bästa möjliga finansnetto.

2.2 Riktlinjer för skuldförvaltningen

Skuldförvaltningen ska baseras på gällande föreskrifter i riskinstruktionen samt en kort- och långsiktig likviditetsprognos. Regler om lånetyper, instrument, motparter m m ska specificeras i riskinstruktionen. Instruktionen ska också stipulera att kommunen, när så är möjligt, ska konkurrensutsätta lån/finansieringserbudanden.

Skuldförvaltningen ska bedrivas på ett strukturerat sätt. Det ska finnas ett tydligt syfte med varje upplåningstransaktion. Det betyder att kommunen vid var tid aktivt ska välja mellan de upplåningsalternativ som står till buds. Kommunen ska alltid beakta den totala lånekostnaden under finansieringstiden och risken för ökade kostnader p g a förändrade marknadsförutsättningar ska också alltid beaktas.

När skuldförvaltningen anpassas både till de behov kommunen har och till de förutsättningar som råder i marknaden d v s då olika upplåningsalternativ ställs mot varandra innebär det att kommunen på ett strukturerat sätt bedriver en aktiv skuldförvaltning.

2.3 Låneportföljens förfallostruktur

Förfallostrukturen i kommunens skuldportfölj ska anpassas till ändamålet med upplåningen samtidigt som flexibilitet och priseffektivitet ska eftersträvas.

Risken begränsas ytterligare genom följande:

- God fördelning mellan olika finansieringsformer
- Högst 25 % av den totala låneskulden med hänsyn tagen till kreditlöften får förfalla till betalning inom 12 månader från rapporteringstillfället
- Den totala låneskuldens genomsnittliga återstående löptid med hänsyn tagen till kreditlöften ska vara minst 2 år
- En veckas förfall av kort upplåning (certifikat) skall vara säkrad genom kreditlöften med utbetalning på dagen (swingline)
- Möjlighet att i förtid avtala om förutbestämd upplåning/utbetalning
- Goda och upparbetade relationer med relevanta aktörer på kapitalmarknaden

Låneavtalens och kreditlöftenas förfallostruktur ska förfalla enligt den normportfölj med tillhörande handlingsutrymme som presenteras i bilaga 1.

I syfte att minska refinansieringsrisken bör lånen spridas på ett flertal långgivare.

För att undvika att kommunen drabbas av likviditetsbrist fastställs i riskinstruktionen regler avseende likviditetsreserv.

2.4 Lånelimit

Enligt den koncernövergripande finanspolicyn ska Kommunfullmäktige, årligen, fastställa en övre gräns för kommunkoncernens och kommunens låneomslutning. Genom ett tak för låneomslutning kommer ramen att omfatta såväl befintliga lån som ökad upplåning genom nya långfristiga lån och lån som upptogs som ersättning för befintliga lån.

Kommunfullmäktige fastställer samtidigt den övre gränsen för omslutningen för kommunens borgen för lån till de kommunala bolagen.

Kommunen ska också ha en egen, av kommunstyrelsen beslutad, lånelimit. Limiten ska avse samtliga långfristiga och kortfristiga lån och eventuella derivatinstrument som är kopplade till dessa lån.

2.5 Begränsningar

Kommunen ska i första hand utnyttja det gemensamma centralkontot för att finansiera tillfälliga likviditetsunderskott.

Det är inte tillåtet för kommunen att ta upp lån för finansiella placeringar. Två undantag gäller vid särskilt gynnsamma kredit- och räntelägen.

1. Ett beslutat lån får tas upp i förväg och tillfälligt placeras på koncernvalutakontot.
2. Om placeringsportföljerna har förfall som ska omplaceras i närtid får checkkrediten tillfälligt finansiera placeringen.

2.6 Utlåning och borgen till helägda bolag

2.6.1 Allmänt

Kommunens Finansregler anger att utlåning och borgen till helägda bolag endast får ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade Lånelimit.

2.6.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för utlåning till helägda bolag:

- a) all utlåning ska ske så att kommunens finansiella risker begränsas
- b) all utlåning och avgiftsnivå ska vara belopps- och tidsbegränsad
- c) all utlåning ska dokumenteras i avtal mellan parterna
- d) underliggande avtal för borgen ska i dess helhet granskas och godkännas av kommunledningsförvaltningen (ekonomistaben) innan avgift bestäms
- e) avgiften ska registerföras och underliggande kreditavtal ska arkiveras.

2.6.3 Avgifter för utlåning och borgen

Kommunens prissättning vid utlåning ska vara transparent och ske till marknadsmässiga villkor. Kommunens villkor ska inte vara sämre eller bättre än de villkor en låntagare som verkar i konkurrens med privata bolag skulle kunna uppnå på egna meriter.

Ekonomidirektören beslutar enligt vidaredelegationen i samråd med respektive bolag om marginalpåslaget i samband med utlåning. Ekonomidirektören ska tillsammans med bolagen följa och löpande dokumentera utvecklingen av kommunens prissättning, dels för att styrka konkurrenskraftig finansiering gentemot bolagen för att otillbörlig konkurrens inte ska uppstå.

3. PLACERING

3.1 Inledning

Genom tidigare beslut i kommunfullmäktige/kommunstyrelsen förvaltar Kommunen betydande medel vilka är placerade i kapitalmarknaden.

3.2 Överskottlikviditet

Om kommunen är nettolåntagare och samtidigt har överskottlikviditet (utöver likviditetsreserven, ej aktuellt för närvarande), bör kommunen i första hand använda överskottlikviditeten till amortering av låneskulden.

Kommunen kan dock ha lån för specifika investeringar samtidigt som kommunen är nettoplacerare.

Kommunen ska i andra hand, efter amortering av befintlig skuld, utnyttja det gemensamma centralkontot för placering av tillfälliga likviditetsöverskott. Med tillfälligt likviditetsöverskott avses alla likviditetsöverskott som enligt gällande likviditetsplanering förbrukas inom 30 dagar. Kommunen ansvarar för placeringar av centralkontots likviditet. Placeringarna ska ske på ett sådant sätt att motparts- och kreditrisken samt likviditetsrisk minimeras.

3.3 Tillåtna instrument och motparter

Regler om instrument, motparter m m specificeras i riskinstruktionen.

3.4 Placeringsportföljer

Vid stora likviditetsöverskott ska kommunen fördela medlen i olika portföljer

- Koncernvalutakontots placeringar, kortfristiga räntebärande placeringar med låg risk.
- Medelsförvaltning, upparbetade medel som bedöms vara stadigvarande med placeringar i fonder och räntepapper m m. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen minst en gång per mandatperiod.
- Pensionsmedelsplaceringar med placeringar i fonder och räntepapper m m. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen minst en gång per mandatperiod.

3.5 Jämförelseportföljer

För samtliga portföljer, förutom bankkontolikviditet, ska kommunstyrelsen fastställa en jämförelseportfölj/Benchmark baserat på i förväg valda index. Kommunledningsförvaltningen ska föreslå lämpligt index och lämpliga vikter.

Jämförelseportföljerna ska användas dels för utvärdering av förvaltningens effektivitet samt som underlag för portföljanalyser avseende avkastning och risk.

Med syfte att långsiktigt kunna utvärdera förvaltningens effektivitet ska kommunen i möjligaste mån bibehålla jämförelseindex över tid.

Tillgångskategori	Jämförelseindex
Kortfristiga räntebärande placeringar	OMRX T-bill
Räntebärande placeringar	OMRX Bond 36% och Solactive Credit index 64%
Svenska aktiefonder	Svensk Index Criteria Benchmark/ SIX RX
Globala aktiefonder	MSCI ACWI NR
Alternativa investeringar	OMRX T-bill + 2 %

3.6 Målsättningar

Den övergripande målsättningen med kommunens placeringsverksamhet är att den ska hanteras i linje med kommunallagens 8 kap 2 § där det anges att medlen ska placeras på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Därutöver specificerar kommunstyrelsen specifika mål för varje portfölj.

3.7 Placering av likviditet på Koncernvalutakonto

Kommunledningsförvaltningen svarar för all placering av kommunens och de kommunala bolagens tillfälliga likviditetsöverskott på den externa marknaden och på marknadsmässiga villkor. Stora tillfälliga likviditetsöverskott kan erhålla bättre räntesättning genom "intern placering" inom centralkontot.

Med långfristigt likviditetsöverskott avses här alla likviditetsöverskott som enligt gällande likviditetsplanering kan placeras på 30 dagar eller mer.

4. VALUTAHANTERING OCH VALUTARISKHANTERING

4.1 Inledning

Valutahantering kan komma ifråga både i finansförvaltningen och i kommunens övriga verksamhet.

Valutahantering inom kommunen ska ske på ett sådant sätt att valutakursrisken i största möjliga mån reduceras.

I den mån valutaexponering uppstår ska den kurssäkras enligt gällande regler för valutariskhantering.

4.2 Målsättning

Målet för kommunens hantering av valutor är att minimera valutariskens påverkan på resultatet hos kommunen.

4.3 Regler för riskmått

I riskinstruktionen fastställs valutariskmått.

4.4 Valutarisklimit

Valutarisklimit ska fastställas för kommunen. Valutarisklimiten ska vara anpassad till gällande föreskrifter i riskinstruktionen.

4.5 Regler för valutarisksäkring

Kommunen ska valutakurssäkra inköp samt försäljningar i utländsk valuta på det sätt som anges i riskinstruktionen.

4.6 Valutariskmätning

Kommunledningsförvaltningen ska varje månad mäta och sammanställa kommunkoncernens utestående valutaexponering. Syftet är att kontrollera att valutaexponering och därmed valutarisk ligger inom gällande begränsningar i riskinstruktionen.

Riskutnyttjande rapporteras tertialvis till kommunstyrelsen.

5 RÄNTERISKHANTERING

5.1 Inledning

Ränteriskhantering inom kommunen ska hanteras på ett sådant sätt att ränterisken i kommunens placeringsportföljer och skuldportfölj anpassas till kommunstyrelsens beslut om riskacceptans.

5.2 Regler för riskmått m.m.

I riskinstruktionen för kommunkoncernen fastställs vilken instans som beslutar om metod för ränteriskmätning.

5.3 Riskmandat

Kommunens låneportfölj ska ta hänsyn till:

- Val av räntebindningsstrategi
- Val av derivatinstrument - nyttjandet olika derivatprodukter i olika marknadslägen i kombination med rådande låneportföljs förfallostruktur möjliggör en väl avvägd riskexponering

Låneportföljens förfallostruktur ska vara en avvägning mellan kort och lång räntebindning. Generellt sett ger en längre räntebindningstid en lägre risk genom en ökad stabilitet i framtida räntekostnader. Samtidigt kommer en låneportfölj med längre räntebindningstid i jämförelse med kortare räntebindningstid att ha en högre förväntad kostnad. Därmed måste både kostnads- och risksynpunkt bedömas i samband med val av räntebindningstid/förfallostruktur.

Detta tillsammans med analyser av kommunens framtidsprognoser och ekonomiska utveckling utgör underlag för val av önskad förfallostruktur – normportfölj. Normportföljen och intervall för maximal avvikelse samt ränteriskmandat beskrivs i bilaga 1.

Normportföljen är rådgivande men avvikelser kan ske om det ur marknadssynpunkt bedöms önskvärt. Avvikelser skall rapporteras till Kommunstyrelsen snarast.

6 RAPPORTERING

6.1 Inledning

Rapportering om den finansiella verksamheten i kommunen i form av exponering, finansiella risker, värdeförändring och resultat ska ske till Kommunstyrelsen enligt anvisningar i Kommunkoncernens Finanspolicy och den koncerngemensamma Riskinstruktionen.

6.2 Syfte

Syftet med rapporteringen är att visa resultat och exponering inom kommunens finansverksamhet i relation till kommunens finansregler.

Samtliga personer och parter som är delaktiga i arbetet med finansiell verksamhet och finansiella transaktioner är skyldiga att omedelbart rapportera om händelser som inte kan betraktas som normala i finansverksamheten till närmaste högre befattningshavare.

6.3 Rapportering från bolagen till kommunen

Kommunens bolag ska lämna de rapporter som behövs för finansiell riskbedömning på kommunkoncernnivå och administration av kommunkoncernens gemensamma finansfrågor. Rapporteringskrav specificeras i Finanspolicyn.

Uppgifter som lämnas av bolagen till kommunen garanteras sekretess om de innehåller affärshemligheter.

Kommunens finansrapporter avseende kommunkoncernförhållanden utformas på sådant sätt att offentliggörande av uppgifterna inte kan skada bolagen.

6.4 Finansrapport

Kommunledningsförvaltningen (ekonomistaben) ska sammanställa en total finansrapport för kommunkoncernen med det innehåll som anges i den koncerngemensamma Finanspolicyn.

6.5 Rapporter

Finansfunktionens administrativa enhet Back Office ansvarar för löpande rapportering. Följande rapporter ska utföras:

Rapport	Mottagare	Innehåll	Periodicitet
Förenklad Finansrapport	KS	Uppföljning av kommunens finansiella placeringar och lån samt utförda transaktioner inom kommunens placeringar och skulder	1 gång per månad, inte januari och juni
Finansrapport	KS	Uppföljning av kommunens finansiella placeringar och lån, bolagens lån, koncernens borgensåtaganden, koncernens finansiella risker	3 gånger per år

7 Organisation och Administrativa regler

7.1 Finansförvaltningens organisation

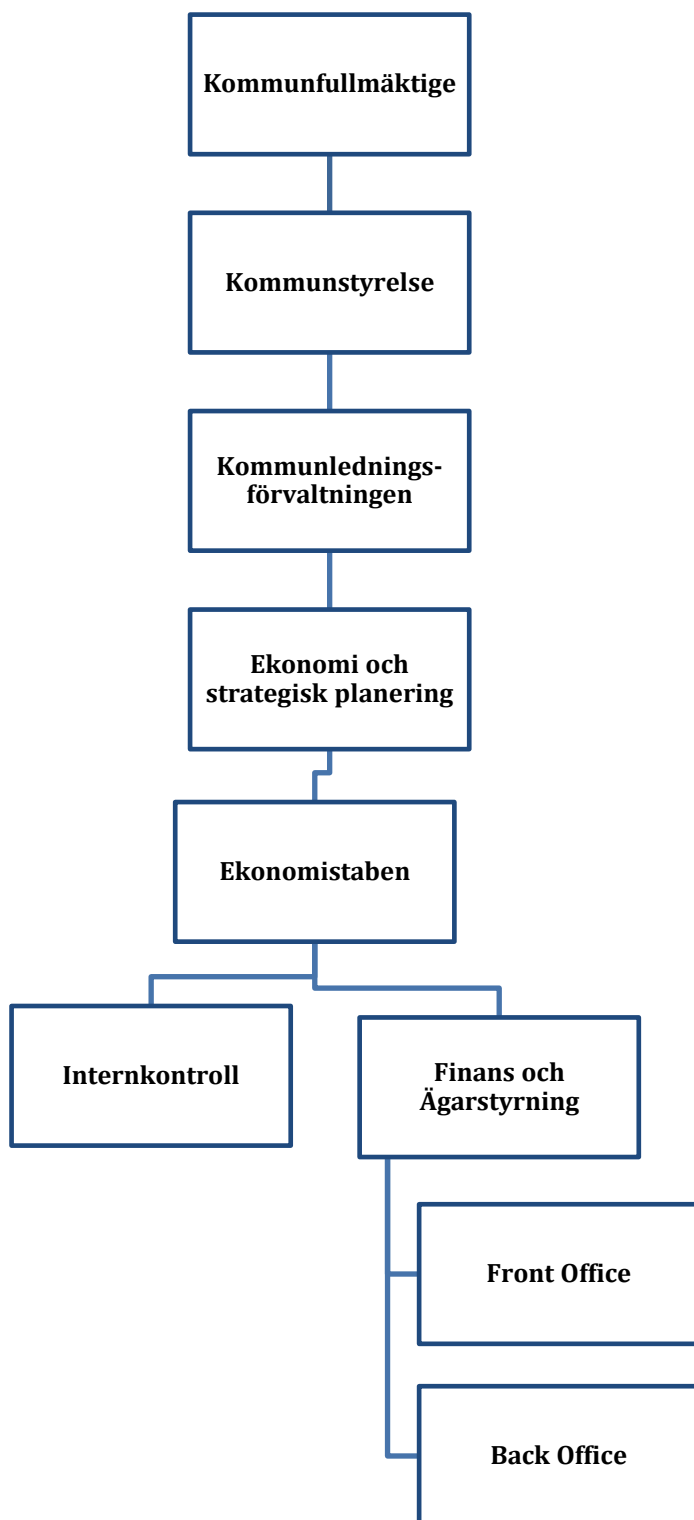
Finansförvaltningen bedrivs inom enheten Finans och Ägarstyrning. Finansfunktionens operativa verksamhet är uppdelad i ett Front Office, som genomför samtliga transaktioner och hanterar samtliga finansiella risker som är förknippade med finansverksamheten, samt ett Back Office.

Back Office utgör finansadministrationen som upprättar rapporter, utför betalningar, utfärdar skuldebrev, ger depåbanken instruktion om leveranser av värdepapper, utför delegationsrapportering, ansvarar för konto- och depåavstämningar samt säkerställer att ekonomisystemet korrekt speglar värdepappersinnehaven och eventuella lån.

Internkontrollen, som lyder under Ekonomienheten och är avskild från finansfunktionen, genomlyser årligen delar av verksamheten för att säkerställa att arbetsmomenten följer regelverken.

Ekonomidirektör och Finanschef ska månatligen ta del av samtliga transaktioner som gjorts under månaden.

Organisationsschema

7.2 Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

- Ska minst varje mandatperiod besluta om gemensam Finanspolicy, med tillhörande Riskinstruktion, för kommunkoncernen
- Ska varje år besluta om Lånelimit, kommunkoncernens låneomslutning och nivå på avgiftspåslag till kommunala bolag.

Kommunstyrelsen

- Ska minst varje mandatperiod, besluta om kommunens Finansregler, Riskinstruktion och Placeringsriktlinjer
- Ska minst varje mandatperiod besluta om avkastningsmål, riskacceptans och jämförelseportfölj för respektive placeringsportfölj och eventuell upplåningsportfölj

Kommundirektören

- Ska enligt gällande delegationsbeslut fastställa "Beskrivning av finansförvaltningen inom Linköpings Kommun"
- Ska besluta om tillämpningsanvisningar och vissa detaljregler avseende placeringsriktlinjerna, i de fall det behövs
- Ska säkerställa att en extern granskning av efterlevnaden av finansreglerna sker

Ekonomidirektören:

- Ska i enlighet med gällande delegationsbeslut utse personer med behörigheter att utföra finansärenden som inte regleras i Kommunstyrelsens delegationer
- Ska säkerställa att finansreglerna efterföljs
- Ordförande och sammankallade av Finansrådet
- Ska vara ytterst ansvarig för de placeringsbeslut eller upplåningsbeslut som tas
- Kan utse en placeringskommitté vilken kan stödja ekonomidirektörens beslut
- Ska säkerställa att kommunen har den organisation som krävs för att hantera placeringsportföljerna och upplåningsportföljerna i enlighet med finansreglerna
- Ska säkerställa rapportering enligt finansreglerna och rapportera utfallet av finansförvaltningen till kommunstyrelsen
- Ska säkerställa att internkontroll utförs och att den fungerar
- Ska utse personer med behörighet att registrera och godkänna affärer och personer med administratörsbefogenheter i de externa och interna system som finansförvaltningen använder;
- Ska ta del av samtliga transaktioner som sker inom finansförvaltningen
- Ska handla upp fonder och externa förvaltare och andra leverantörer av finansiella tjänster
- Kan rådfråga Finansrådet, om sådant har upphandlats, vid beredning av beslutsunderlag för strategiska frågor och redovisa, till kommunstyrelsen, eventuella avvikelser mellan förslag till beslut och Finansrådets synpunkter
- Kan rådfråga andra rådgivare både vid beredning av beslutsunderlag för såväl strategiska frågor som taktiska/operativa frågor
- Kan delegera till finanschefen upphandling av fonder och externa förvaltare, systemtjänster och andra finansiella tjänster

Kommunens finanschef:

- Ska operativt leda och utföra arbetsuppgifter som faller under Front Office
- Ska placera kommunens medel i enlighet med Finansreglerna, Riskinstruktionen och Placeringsriktlinjerna och i enlighet med Kommunstyrelsens delegationsbeslut
- Ska låna upp medel i enlighet med beslut kring Lånelimit, Finansreglerna och Ekonomidirektörens beslut
- Ska löpande revidera Finansreglerna och föreslå förändringar
- Ska tillse att kommunen har de bankkonton, depåkonton, värdepapperskonton och fondkonton som behövs för verksamheten
- Sammankallande och leder arbetet med Internbanken tillsammans med Finansgruppen

Front Office

- Ska genomföra affärstransaktioner och förhandla om affärsvillkor med motparten
- Ska hantera finansiella risker som är förknippade med finansverksamheten
- Sköter dagliga och löpande arbetet med Internbanken och kontakten med Finansgruppen

Back Office

- Ska utföra betalningar och ge depåbanken instruktion om värdepappersleveranser
- Ska ansvara för konto- och depåavstämningar mot affärssystem och ekonomisystem
- Utföra rapportering enligt Finansreglerna
- Hanterar det löpande arbetet och utveckling av koncernens likviditetsprognos.

Internkontroll

- Ska kontrollera att Finansförvaltningen hanterar verksamheten i enlighet med regelverken

Ev. externt Finansråd

- Ska på uppdrag av ekonomidirektören eller finanschefen bistå dessa och kommunstyrelsen vid beslut i strategiska placeringsfrågor som Finansregler, limiter etc.

7.3 Finansförvaltningens verksamhet

Kommunen ska organisera finansförvaltningen så att verksamheten kan bedrivas kostnadseffektivt, med högsta möjliga säkerhet och med hög grad av professionalism.

Två huvudprinciper ska vara styrande

- Verksamheten ska bedrivas med stor intern transparens där flera olika funktionsansvariga ska ha insyn i verksamheten, och med stor transparens mot uppdragsgivaren vilken huvudsakligen är kommunstyrelsen.
- Verksamheten ska organiseras funktionellt så att en enskild individ eller organisatorisk funktion endast ansvarar för en del av besluten och verkställandet i transaktionskedjan. Ingen enskild person eller funktion ska samtidigt kunna ta beslut om regler, förhandla om transaktionsvillkor, utföra betalningar, följa upp/kontrollera och återrapportera utförda transaktioner.

Kostnadseffektivitet

Kostnadseffektivitet uppnås genom standardiserade rutiner och processer och genom att manuella moment i möjligaste mån ersätts av automatiserade IT-lösningar.

Finanschefen ansvarar för att utveckla och föreslå administrativa lösningar och ekonomidirektören fattar beslut, inom ramen för beslutad budget, om investeringar i system, hjälpmedel och finansförvaltningens resursfördelning.

Högsta möjliga säkerhet

Högsta möjliga säkerhet uppnås genom;

- Specifika kompetenskrav på berörd personal
- Funktionell uppdelning mellan regelstiftande, beslutsfattande, utförande samt kontroll och återrapportering
- Manuella arbetsmoment, när så är möjligt, undviks

Avstämning ska, när så är möjligt, göras mellan tre oberoende källor d v s ekonomisystemet stäms av mot finanssystemet och en extern källa t ex depåbank, fondförvaltare eller bankkontohållare.

Avstämning och internkontroll ska inte utföras av person med mandat att fatta placeringsbeslut eller av personer med mandat att göra placeringar eller att låna upp medel.

Professionalism

Hög grad av professionalism uppnås genom tydliga kravprofiler på samtliga personer delaktiga i finansförvaltningens olika verksamheter.

Kravprofilerna anpassas till den finansförvaltning som kommunen vid var tid bedriver. Det betyder att kompetenskraven kan öka och minska över tid beroende på vilka strategiska beslut som fattas beträffande finansförvaltningens verksamhet.

7.4 Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av bristfälliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottslig verksamhet.

Operativa risker ska hanteras och i möjligaste mån begränsas genom;

- Säkerställande av personella resurser
- Identifikation av kompetenskrav samt tillgodose dessa
- Adekvata och rätt dimensionerade administrativa system
- Funktionsåtskillnad mellan ansvaret för de olika leden i transaktionskedjan
- Aktuella och uppdaterade rutin- och processbeskrivningar
- Löpande uppföljning av lån, placeringar och finansiella risker mot finansreglerna beslut om lån och borgensram

7.5 Intern kontroll

Internkontrollen syftar till att tidigt i transaktionskedjan upptäcka eventuella avvikelser från finansreglerna och på så sätt minimera den ekonomiska skada som kan uppkomma vid felaktig hantering i placerings eller upplåningsverksamheten.

Finanschef eller placeringsansvarig får inte vara ansvarig för internkontroll.

Det åligger ekonomidirektören hos kommunen att tillse att internkontrollen utförs och att den fungerar.

7.6 Fullmakter

Vid alla finansiella transaktioner som lån, placeringar, överföringar m m ska kommunen företräddas av namngivna behöriga personer.

Skriftlig fullmakt ska delges de behöriga personer som med bindande verkan i kommunens namn har rätt att utföra finansiella transaktioner.

Fullmakterna ska distribueras till berörda finansiella motparter i samband med beslut.

Fullmakterna kan vara tidsbegränsade eller utfärdade tillsvidare. Men kontroll av utfärdade fullmakter ska utföras minst två gånger per år och det ska finnas rutiner för hur fullmakter återkallas.

7.7 Dokumentation

Vid all upplåning, placering och annan finansiell verksamhet ska samtliga erhållna eller förhandlade villkor dokumenteras genom registrering av affärsvillkoren i finanssystem.

En kopia av registreringen i finanssystemet sparas tillsammans med avräkningsnota, skuldebrev etc som erhålls av transaktionsmotparten.

Dokumentationen ska sparas som räkenskapsmaterial.

För varje genomförd affär ska det upprättas ett affärsunderlag som innehåller samtliga avtalade villkor, motiv till val av motpart, instrument, villkor m m.

Om affär genomförs med annan part än den som erbjudit bästa villkoren ska detta motiveras särskilt.

7.8 Underskrifter

Det ska finnas en klar åtskillnad mellan de arbetsuppgifter som utförs inom finansförvaltningen. Genomförandet av finansiella transaktioner, Front Office (Treasury-arbetet) skiljs från administration, registrering, avstämning och redovisning (Back Office) se 7.1 Finansförvaltningens organisation.

De interna beslutsunderlag som upprättas ska undertecknas av behörig person som beslutat om och genomfört affären. Underlaget ska överlämnas till Back Office för kontroll och avstämning mot motpartens översända affärsunderlag.

Skuldebrev och andra liknande handlingar ska alltid undertecknas av behörig person som beslutat om och genomfört transaktionen samt ytterligare en behörig person.

7.9 Betalningsrutiner

Kommunen ska i första hand använda sig av den tekniska betalningslösning som erbjuds och rekommenderas av huvudbanken.

Det betyder att betalningar utförs via den internetbank som har upphandlats i samband med huvudbankupphandling, Två behöriga tjänstemän, utsedda av Ekonomidirektören, i förening, utför och ansvarar för betalningen.

Som reservrutin för betalningsuppdrag används mail alternativt skriftligt uppdrag. Samma behörigheter som vid elektroniska betalningar ska gälla vid mail eller skriftliga betalningsuppdrag.

Alla skriftliga betalningsöverföringar (brev, mail etc.) ska alltid attesteras av behöriga personer.

Betalningsöverföringar via telefon ska inte ske om alternativ finns.

För betalningar från kommunens konton hos andra banker än huvudbanken ska om möjligt internetbank användas också där.

Kommunen ska ha bankkonto hos de banker som kommunen avser att göra löpande betalningar till eller ifrån.

För betalning av amortering och ränta på lån ska kommunen instruera aktuell bank att belasta kommunens bankkonto i den aktuella banken. Finansfunktionens Back Office ska se till att aktuellt belopp är tillgängligt på det aktuella bankkontot.

7.10 Värdepapperstransaktioner

För värdepappersbetalningar, t ex obligationer eller certifikat, ska kommunens depåbank, efter instruktion från kommunens Back Office, utföra värdepapperstransaktionen.

Köp och försäljningar av värdepapper ska i samtliga fall ske DVP, Delivery Versus Payment d v s leverans av värdepapper eller pengar endast mot att pengar eller värdepapper erhålls simultant.

Kommunen kan dock själv flytta värdepapper mellan kommunens egna depåer utan att likvid utväxlas.

Vid utlåning mot skuldebrev ska motpartens firmatecknare skriva på skuldebrev före/samtidigt som att utbetalning sker.

Kommunen ska använda sig av den tekniska betalningslösning som erbjuds och rekommenderas av huvudbanken.

Bilaga 1. Normportfölj räntebindning (skuldhantering)

Den av Kommunstyrelsen fastställda normportföljen och maximalt tillåtna avvikelser från denna uttryckt i procentenheter följer nedan.

Förfallostruktur:

Andel av den totala låneportföljen med räntebindning inom följande tidsintervall:

Intervall (år)	0–1	1–3	3–5	5–7	7>
<u>Normportfölj</u>					
Andel förfall (%)	40	20	20	20	0
Max andel förfall (%)	50	27,5	27,5	27,5	10
Min andel förfall (%)	30	12,5	12,5	12,5	0

Riskmått: Den egna låneportföljens avvikelse från normportföljen med avseende på räntebindningstidens förfallostruktur.

Ränteriskmandat: Riskmandatet specificeras som maximal respektive minimal andel av låneportföljens räntebindning i respektive intervall.

Om verklig portfölj avviker från den ovanstående maximala respektive minimala andelen förfall i något löptidsintervall måste finansfunktionen inom ett kvartal återställa portföljen inom de tillåtna avvikelserna, om inte annat har beslutats av Kommunstyrelsen.

Räntetak

Ett köpt räntetak fungerar som en försäkring mot stigande räntor. När 3-mån Stibor någon gång under löptiden överstiger strikenivån på räntetaket erhålls skillnaden mellan 3-mån Stibor och strikenivån, vilket innebär att räntan på den underliggande volymen aldrig överstiger strikenivån på räntetaket.